Ч. 75 Неділя 5 (17) цьвітня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтовоі.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскоі".

Передплата у Львові в аґенциі дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциі:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

Предложеня угодові, які дня 20 с. м. мають бути внесені перед Палату послів, складають ся після N. fr. Presse з 20 проектів законів, з котрих 9 дотикають реформи валюти а 11 союза митового і торговельного межи Австриєю а Угорщиною, статута банку австро-угорского, довгу 80-міліонового, податку від цукру, горівки і пива і т. п. Після проектів валютових має банк австро-угорский дістати уповажненє до виданя банкнотів по 10 корон (теперішних 5 зр.) а з запасів срібла мають вибивати ся 5-коронові монети на суму 40 міліонів, однакож плаченє тими монетами буде обмежене. Податок від цукру має бути збільшений з 13 на 19 зр. (отже о 6 зр. більше) від метричного сотнара; дотеперішний податок від пива (16 зр. 70 кр. від гектолітра) має бути піднесений на 25 зр., але постепенно, так що лиш великі бровари будуть платити повних 25 зр. Податок від горівки (35 зр. від континґентованої а 45 зр. від неконтинґентованої) буде підвисшений о 15 зр.

Декотрі віденьскі ґазети доказують, що ситуация політична представляє ся дуже невідрадно і що нема надії щоби теперішний парлямент міг ще дальше радити. Reichswehr доказує, що проектоване утворенє осередної партиї в палаті послів показало ся неможливим, бо ті елементи, котрі би мали війти до тої партиї, показали ся нездібними до згідного співділаня. Deutsch. Volksbl. доказує також, що настане знову криза парляментарна і треба буде знову взяти до помочи §. 14 основних законів державних.

Майже так само доказують і деякі чеські ґазети. „Morav. Orlice" каже, що німецкі партиї опозициї будуть мусіли зараз по зібраню ся парляменту дати рішучу відповідь що-до свого тактичного поступованя в палаті послів. Скоро та відповідь не вдоволить правительства, то парлямент в теперішнім своім складі не буде міг радити.

У віденьских кругах дипльоматичних уважають війну межи Іспаніею а Сполученими Державами за неминучу і здогадують ся, що Кортези зараз на першім засіданю ухвалять позичку военну. На случай війни опіку над Іспанцями в Сполучених Державах обняла би як зачувати Австро-Угорщина. Королева-реґентка підписала вже декрет, скликуючий кортези; они зберуть ся мабуть в суботу дня 23 с. м.

На збільшенє іспаньскої фльоти підписано доси 3 міліони песерів. Кольоніяльне правительство на Кубі вислало маніфест до королевої, в котрім каже, що готове безусловно боронити прав Іспаниї і свободи Куби. Вдячний нарід на Кубі буде завсїгди стояти по стороні свого матерного краю і хоч би з найтяжшими жертвами боронити суверенности іспаньского народу.

З Вашінґтону доносять, що війна так як би була вже й порішена, а коли не голошено того явно, то лиш длятого, щоби зискати проволоку на 14 днів. Розійшла ся чутка, що правительство Сполучених держав винаймило всі кораблї транспортові, які лиш могло дістати, змобілїзувало доси 20.000 войска, та висилає его головно до Фльориди.

З Гавани доносять, що на побережу Фльориди зібрала ся також американьска ескадра корсарска, котра має поплисти до Куби. Треба тут то пригадати, що коли межи всїма державами приморскими станула угода, після котрої не вільно вести війни корсарскої (розбишацкої — властителї кораблів дістають від свого правительства на письмі право, що можуть нападати на які небудь і де небудь кораблї неприятеля, забирати їх, розбивати і затоплювати), лиш Іспанія і Сполучені держави не приступили до сеї межинародної угоди. Так само доносять з Гаванни, що повстанцї на Кубі не згодили ся на роз'ем і ведуть війну дальше.

Бюро Райтера доносить з Вашінґтону, що доси покликано 8 полків піхоти до Ню-Орлеану, 7 до Мобіле, 7 до Тампи а 6 полків кавалериї, всї легкі батериї і артилерию до Чікаманґа.

Новинки.

Львів дня 16-го цьвітня 1898.

— З надходячим сьвятом Воскресенія Христового засилаємо нашим Вп. Передплатникам сердечні благожеланя. Христос воскрес!

— **Іменованя.** Львівский ц. к. висший суд краєвий іменував авскультантами львівского округа висшого суду краєвого судових практикантів: Пос. Дукета і Ем. Вонша. — П. Міністер рільництва іменував ад'юнкта лїсової інспекциї Алекс. Бервіда комісарем лїсової інспекциї.

— **Ц. к. Намістництво** надїлило опорожнену греко-кат. парохиєю цісарского надания в Заріччи о. Дмитра Лугового, дотеперішного греко-кат. пароха і віцедекана в Цуцилові, а такою

---

17)

Мамин син.

(Повість з німецкого — Артура Цаппа.)

(Дальше).

— Прошу вас, пане референдар — говорив дальше урядник — пригадати собі добре на одну річ. То питанє, яке я вам завдам, незвичайно важне. Ваш брат мешкав у ваших родичів, заки оженив ся, в тім самім мешканю, де ви тепер мешкаєте. Як ви так і брат малисьте ключі від сїнешних дверий, правда?

— Так.

— Чи ваш брат, коли випровадив ся, віддав ключ, чи може з неуваги забрав его з собою.

— О тім справді не знаю нїчого сказати.

— Прошу, нагадайте ся ще раз добре, пане референдар! Чи брат, як відвідував коли родичів, дзвонив за кождим разом, аби єму отворили?

— Певне! Инакше якже би міг....

— Не пригадуєте собі, чи він деколи отвирав двері своім ключем?

Отто мимохіть потер рукою чоло. Єму було цїлком горячо. Єму гадки мішали ся, він дрожав зі зворушеня. Не відповідаючи на питанє урядника, він промовив роздразнений:

— Алеж ради Бога, пане судиє, ви чей же не підозріваєте брата?

Урядник нїчого не відповів, лише стиснув раменами, а відтак відозвав ся:

— Прошу, пане референдар, відповістє на моє питанє?

— Нї! — крикнув Отто з гнївом. — Він нїколи не отвирав сам дверий від сїний. Він не мав ключа.... то неможливе! Він же вже від року не мешкає з нами. З вашим підозрінем ви на дуже фальшивій дорозї. Мій брат невинний, він навіть не був би в силї щось такого зробити, та й не мав до того нїякої причини....

— Дякую вам, пане референдар, — перебив урядник роздразненому — не маю вас вже о що питати.

Отто хотїв ще щось сказати, але легкий поклін урядника вказав єму, що має вийти з бюра. Опинив ся на улици немов приголомшений. Єму всьо мішало ся в голові. Страшно! Тепер вже всьо пропало. Що єму з того, що доси ішло всьо так добре, що его, его самого нїхто не подозрівав? Коли уважали винним другого, а до того его брата.... то він мусїв сам признати ся, а тодї пропала карієра, пропало всьо.

Він ішов скоро, як той, що его гналы гадки наперед. Він не здивував ся цїлком, коли побачив, що завернув в улицю, при котрій мешкав Кароль. Так, треба пітн до него, треба єму сказати.... ба, але що єму сказати?

Не бій ся, Кароль, нїхто не зробить тобі нїчого. Я здойму з тебе то погане підозрінє, бо то я сам зробив, я!

Волосе прилипло єму до чола, а в устах лежав язик як кусник сухого дерева. Хвилю вагував ся. Страшна внутрішна борба стискала єму груди. Але він переміг себе, затиснув зуби і війшов до хати.

Застав брата в крузї его малої родини. Єлена сидїла на софі і держала на руках малого сина. Єї лице ясніло від материньского щастя. Малий, пузатий хлопчина пручав ся і тріпотав ногами.

Кароль привитав увійшовшого сердечно і весело. У него не було нї слїду неспокою або журби. Нї Кароль нї Єлена не мали найменшого причутя о тім, що їм грозило.

Отто чув як тягар, що его пригнїтав, уступав від него. Тут віддихало всьо радостию і вдоволенєм. Хто заглянув сюди, не міг не чути, що тут мешкає невинність і честнота і простий, поганий злочин не може тут мати свого початку.

Кароль був дуже радий.

— Оттоне — відозвав ся і показав на рисунок, що лежав перед ним на столї — придиви ся тому добре! То нова машинка до лямпи, я вже подав о опатентованє еї. Назву еї „метеором". Добра назва, що? Одно слово всьо говорить. Якось то буде, вже невдовзї розпічну. Тепер постарав ся я о спільника; справа так як би вже була готова. Дає менї двайцять

парохію в Дорі о. Григ. Громадку, дотеперішного греко-кат. пароха в Кончаках.

— **Нові уряди почтові.** З днем 16 с. м. входять в житє ц. к. уряди почтові зі звичайним обсягом діланя в місцевостях: Кобилянка, горлицкого повіта і Чарнокінці великі, в гусятиньскім повіті. — Округ доручень уряду почтового в Кобилянці, творять громади і обшари двірскі Кобилянка і Криг та громади Домініківці і Менцина мала; — округ доручень уряду в Чорнокінцях великих будуть становити громада і обшар двірский Чорнокінці великі та громади Чорнокінці малі і Чорнокопецка воля.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** гр. Стан. Бадені відбув передвчера люстрацию загального шпиталя у Львові і звидів також всї клінїчні відділи.

— **Доповняючий вибір** двох членів ради повітової в Чесанові, а то одного члена з групи сїльских громад розписала Президия ц. к. Намістництва на день 24-го мая і одного члена з групи громад міских на день 25 мая с. р.

— **З зелізниць.** На зелїзничім шляху Глибока-Серет з причини ушкодженя насипу, здержано від передвчера рух всїх поїздів на необмежений час.

— **Студенти львівского університету.** На зимовий піврік 1897/8 було вписаних на львівскім університеті 1722 студентів, з тих на богословію було 308, на правах 1.111, на медицині 133, на фільософії 170. Після народности було: 1202 Поляків, 510 Русинів, 9 Німців і 1 Чех; після віроісповіданя було 829 римо-кат., 527 греко-кат., 9 вірмено-кат., 16 протестантів і 341 жидів. Крім того на фільософії було 10 студенток-госпітанток.

— **Трупа дитини** новонародженої мужеского пола найдено онногди на Янівскім кладовищи у Львові. Труп був завинений в дві пеленки. Візваний лїкар міский не найшов на трупі нїяких знаків насильної смерти, але не міг також речи, з яких причин наступила смерть дитини.

— **Самоубийство жовніра** В Коломиї відобрав собі житє в касарни 95 п. п. вояк Маковійчук в сей спосіб, що задав собі одинайцять ран багнетом. Послїдне штовхнене трафило в серце, наслїдком чого наступила смерть.

— **Утеча злодіїв.** З стрийскої вязниці утекли онодї в ночи два небезпечні злодії. Леон Павловский, котрий обікрав касу староства в Жидачеві, а по розправі удавав, що хоче відобрати собі житє, скалїчивши ся легко сцизориком. Був засуджений на 7 лїт тяжкої вязниці. Єго товариш Йосиф Бобяк, також порядний злодїй, бо відсиджував за крадїж 8 лїт тяжкої вязниці. Злодії утекли майже нагі. Є то вже трета утеча з вязниці стрийского суду окружного.

— **Дефравдация.** З Роздолу доносять, що в часї візитациї відкрили делегати стрийскої каси хорих дефравдацию в такійже касї роздільскій. Доси викрито брак триста кількадесятьох зр., однако побоюють ся, що по скінченім слїдстві покаже ся страта каси хорих значно більшою.

— **Жертви пияньства.** З Сянїччини пишуть: Дня 23 марта с. р. їхав Співак господар з Одрехова в нетверезім станї через невеличку ріку з товарами для сїльскої крамниці. Згаданого дня була велика злива, в наслїдок чого вода так прибула, що коли Співак в'їхав в ріку в Одрехові, вода розірвала віз і Співак з товарами утонув. — Того самого дня вертав господар з Пулав з торгу в Риманові, також пяний і переходячи через лавку на ріцї Вислок повисше Терпавки, поховзнув ся, упав у воду і утонив ся. В обох случаях горівка була причиною передвчасної смерти.

— **Засунула ся гора** в селї Пралковичах під Перемишлем в наслїдок безнастанної слоти. Гора, висока на кількадесять метрів, посунула ся аж до гостинця, що веде до Красичина. Земля засипала і загатила воду в потоці, котра розлила ся відтак по дорозї.

— **Утопив ся в кирниці.** В Чернівцях упав онногди до кирниці на ул. сьв. Тройцї 30-лїтний паробок Іван Тимкович, черпаючи неуважно воду, і мимо того, що то стало ся в білий день, нїхто не поспішив єму з помочию. Нещастний чоловік утонив ся.

— **Привички знаменитих людий.** Навіть дуже розумні та інтелїгентні люди мають дрібні привички, котрих позбути ся їм годї, хоть через них стають предметом сьміху. Англїйский премієр Сельсбері не може промовляти в англїйскім парляментї, коли не має під лївим ліктем кількох книжок, що творять на єго пульті завсїгди однаково високу підставу. Недавно лучило ся, що хтось одну книжку витягнув, а Сельсбері мусїв якраз промовляти. Звичайно вимовний, тепер затяв ся премієр і доти загикував ся, доки єму не підсунено під локоть недостаючої книжки. На бюрку Ібзена є порозкидані ріжнородні статуї найдивачнїйших зьвірят. Ібзен каже, що вид тих статуй додає лету єго мислям і він не був би в силї написати анї стиха, коли-б їх бракло. Гікенс тілько тодї міг писати, коли в каламари було фіолєтове чорнило і коли на столї стояли бронзові фігурки, які позбирав в своїм житю. Знаменитий музик Гайдн не написав нїколи анї одної ноти без перстеня на руцї, до котрого привик.

— **Морска трава як присмак.** Їсти траву, то в Галичині не новина, наш селянин смакує часами в лободї, кваску і инших хоптах. Але коли за такою поживою сягає він в тяжких часах передновку, щоби не згинути з голоду, то під конець 19 го столїтя великі пани зачинають їсти також траву але — з розкоші. Приправляє ся її як делїкатну салату і подає ся до стола яко великий присмак. На разї трава ся дуже дорога, бо спроваджують її лише з берегів Тихого океану в Калїфорнії, але то зовсїм не шкодить, щоби її люди їли, коли така тепер мода. Не відстрашить смакунів від неї також осуд хемиків-лїкарів, що сей присмак не має в собі майже нїяких поживних частий. Те саме говорено і говорять о бульбі, а прецінь она тепер така популярна. Вкінци додати належить, що та сама трава морска уходить у Японців і Китайців від непамятних часів за ласощі. Виробляють там з неї всїлякі тїсточка.

— **Пригоди туристів.** Мимо остереженя віденьского Товариства альпейского, щоби не запускати ся в часї латиньских сьвят на прогульку в гори, бо теперішна пора є зовсїм невідповідна і для туристів небезпечна, вибрало ся кілька осіб в Альпи, але на жаль декотрі з них переплатили прогульку смертию. Іменно в Альпах Ракс упали зі скали 4 особи, імовірно віденьскі торговельники, з котрих трех понесло смерть на місци, а одного найдено тяжко раненого і непритомного.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихованє.

Добрі ради.

☛ **Старайте ся всїма силами виробити собі свобідне і независиме становище!**

— Який хосен зі свободи і независимости. Хто свобідний і независимий? Той, хто сам собі визначає всяку роботу, вишукує і вибирає способи до неї та робить її сам або при помочи других. Кождий инший чоловік не єсть анї свобідний анї независимий. Свобідний і независимий чоловік, все одно, чи в сїрацї чи в сурдутї, єсть собі паном; кождий инший чоловік, чи він працює головою чи руками, не єсть паном але слугою, бо мусить робити службу, слухати того хто дає і визначає єму роботу та робити так як той єму каже. Возьмім н. пр. урядника: він не може сам собі роботи визначати, бо єго робота буває вже давно наперед уложена, заким він ще до уряду вступить; там мусить кождий так робити, як приписано а не так, як комусь захоче ся. Урядникови, коли він раз возьме ся до визначеної єму роботи, не вільно єї змінити або рівночасно брати ся до якоїсь иншої. Він навіть і не працює для себе, але для уряду і за то єму платять. Урядник мусить як і кождий робітник о назначенім часї бути в урядї і що дня тілько а тілько годин в нїм працювати; він не єсть паном свого часу а коли хоче увільнити ся на якийсь час від своєї роботи мусить

тисячів марок. Тодї побачиш, як ми заживемо. Цїлий Берлин, цїла Німеччина буде хвалити мій „метеор".

Він сердечно засьміяв ся, але нараз спитав поважно:

— Що ти такий поважний? Та дурна крадїж, що? Все ще нїчого не викрили?

— Нї? Ну, можу собі представити, які маєш приемности. Отець ходить як лютий лев, що? Але як мама могла бути така неосторожна!

На тім скінчила ся для него та справа і він почав знов говорити о тім, що єго цїлком займало. Пояснив братови як найподрібнїйше рисунок свого винайденя і Отто прислухував ся з правдивою увагою і цїкавостию бесїдї брата та хоч нїколи не займала єго технїка, старав ся щиро порозуміти поясненя брата. Для него було то великим добродійством, що міг хоч на хвилю займити ся чим иншим і не думати заєдно о тій проклятій крадежи.

Коли в годину пізнїйше попращав ся, вийшов на улицю як инший чоловік.

Веселість, безжурність, довіре, з яким глядїв брат в будучину, зробили на него дивно успокоюючий вплив. Нї, він ще не тратив всеї надії. Покаже ся, мусить вскорі показати ся, як безосновним, як безглуздим єсть підозріне звернене на Кароля.

Отто спав спокійно в ночи і сьвіжий та певний себе вибрав ся до палати міністерства судівництва, де відбував ся державний іспит. То що собі постановив, удало ся єму вповні: Всьо що не стояло в звязи з іспитом, відкинув від себе. Єго цїла увага, всї гадки зібрали ся на іспитї. Він не пропустив нї одного питаня, єго відповіди звернули увагу іспитувателїв. Між ними була лиш одна гадка: референдар Кестер зложив іспит як найлїпше, найлїпше який коли хто зложив. Треба було поручити єго особливій уваві міністра.

На долинї перед дверми стрітив Кароля, що жддучи на него проходжував ся. Брат кинув ся зараз до него.

— Я був в урядї патентовім — відозвав ся живо — і погадав собі.... ну, якже випало, певне добре?

— Дуже добре. Зложив з відзначенєм!

— З відзначенєм? Справдї? Прийми мої сердечні желаня.

Они стиснули ся за руки і Кароль повів брата до стациї фіякрів.

— Нинї поїдемо повозом — сказав весело — аби ти скорше прийшов до старих. Тай утїшать же ся они своїм асесором. Наші родичі можуть справдї говорити о щастю: мати таких двох синів! Що ти будеш колись ексцеленцию то певна річ, ну а до торговельного радника гадаю і я колись дійти.

Цїлу дорогу говорив і жартував Кароль в той спосіб. І Отто був урадований. Коли єго поручать міністрови, дістане ся цїлком певно до міністерства. То вже щось значило. Тепер справдї стояла єму дорога отвором до найвисших почестий.

В Руґійскій улици розлучили ся. Отто пішов на гору до родичів, а Кароль поїхав дальше до дому, обіцявши наперед братови, що пізнїйше прийде з Єленою, аби торжественно відсьвяткувати сьвітлий успіх іспиту.

І справдї вже по годинї вернув з женою. Єлена принесла торт, що єго сама упекла, а Кароль поставив кілька фляшок вина, аби як казав облити „асесора" і свій „метеор". Цїлий вечер панувала веселість в малім кружку; навіть Кестер забув на кілька годин свою страту і тїшив ся молодшим сином. Асесор! То якось звучало. А найважнїйше було то, що Отто одержить вскорі посаду і платню і він не буде дальше удержувати єго.

Аж при самім кінци — Кароль і Єлена збирали ся до відходу — попсувала одна річ радість родини. Іменно витягнув Кароль картку з кишенї і подав її вітцеви.

— Ось дивіть! Візване до поліциї. Знов пропало цїле передполуднє, а у мене так богато роботи. Та й коби хоч міг їм що сказати, а то я нїчого о тім не знаю. Так якби нїчого!

Оттонови зробило ся так, немов би єго вирвала яка брутальна рука з хорошого сну. Він поблїд, прикусив уста і силував ся задержати спокій. За цїлий вечер не гадав о тім, тїшив ся разом з иншими і уялляв собі свою сьвітлу, безжурну будучність. А тут знов люта дїйстність заглянула єму в лице і обморок в якім він находив ся від кількох годин, щез як від подуву вітру.

подавати о відпустку (урльоп). Урядник не дорабляє ся маєтку, лиш дослугує ся більшої платні; він мусить чекати, щоби ті, що перед ним, або уступили ся або померли, щоби він пішов в гору (авансував) і дістав більшу платню. Так само буває і з учителем і сьвящеником, хоч они можуть бути часами трохи більше свобідні і менше зависимі як урядники. (Учитель і сьвящених на селї можуть попри своїм специяльнім званю займати ся ще н. пр. господарством і т. п.) Войскові люди немають зовсїм нїякої свободи і независимости, а приватні урядники (офіцияліс̈ти) суть таки просто слугами. Вповні свобідними і независимими суть лиш господарі на своїм ґрунтї, купцї, ремісники і промисловцї. Якийже хосен мають они з тої їх свободи і независимости? Такий хосен, що можуть дорабляти ся маєтку, а не лиш дослугувати ся платнї. Правда, що то нераз приходить ся трудно дорабляти, але хто то уміє доробить ся далеко скорше і більшого маєтку, як би н. пр. дослужив ся платнї. На богачів виходить далеко більше господарів, купців, промисловців і ремісників, як н. пр. урядників або їм подібних зависимих людий. А то длячого? Длятого, що они мають повну свободу брати ся до всїляких робіт, до яких лиш захотять і з кождої, чогось дорабляти ся, або вишукувати собі в своїй роботї всїляких способів. Найкористнїйше єсть під сим взглядом положений господар, бо він має в своїх руках тілько всїляких робіт, що з кождої може по трохи дорабляти ся, а до тих многих робіт може він уживати і многих способів. Треба лиш, щоби він знав ся добре на тих роботах і способах при них, щоби був учений господар. Господар не має наставника над собою, єму нїхто не каже, що він мусить так а не инакше працювати; єму нїхто не заборонить брати ся до такої роботи до якої єму хоче ся і коли єму хоче ся; він єсть собі вповні независимим і свобідним чоловіком і длятого по правдї найбільшим паном. Длятого нема красшого і лїпшого стану як господарский, хлїборобский і хто лиш може повинен старати ся о то, щоби стати господарем. Купець так само має богато всїляких робіт в своїх руках (всїлякі товари, з котрих кождий вимагає иншої роботи), а найважнїйше у него то, що він може борше і частїйше грішми обертати як н. пр. господар. Ремісник, хоч робить одну роботу, але може єї робити для богато людий, а через то може і більше дорабляти ся. Промисловець, хоч може так само як ремісник робити лиш одну роботу, але він може уживати до неї богато всїляких способів, а иноді може брати ся і до кількох робіт. Всї ті люди, длятого, що нїхто не змушує їх до роботи, що они працюють самі для себе і на себе працюють і охотнїйше, а звістно, що де охотнїйша робота, там і більший хосен з неї. Свобідний і независимий чоловік має, як видимо, далеко більше условій забогатїти, як несвобідний і зависимий. До того ще свобода і независимість підносять духа, додають чоловікови певности себе а тим і сьмілости і відваги. Отсе все причини задля котрих ми би радили кождому старати ся о то, щоби виробити собі свобідне і независиме становище.

— Поправа мокрих ґрунтів. Коли ґрунт мокрий, то воздух (кисень) не має до него приступу, в нїм роблять ся шкідливі творива як н. пр. вугльоводень (багонний ґаз), гній тратить на такім ґрунтї свою силу, землю приходить ся дуже трудно обробити, а ростини на нїй бувають дуже марнї. Такі ґрунти можна поправити лиш осушенєм, значить ся, треба спустити з них воду. Нераз вже само осушенє без гноєня поправляє ґрунт дуже значно і підносить урожай. Позаяк причини забагненя ґрунту суть всїлякі, то й всїлякі суть способи, якими можна ґрунти осушувати: 1) Коли попід горби суть мокрі місця, то причиною сего єсть, що сподом в ґрунтї коло горбів єсть верства землї, котра не перепускає води, спливаючої з горбів, а тогди вздовж горбів показують ся жерела. В сїм случаю всюди там, де покажуть ся жерела, треба поробити керпички а воду з них спустити рівцями до одного більшого рова відпливового. — 2) Коли на рівнім ґрунтї, де нема жереловиск, вода по дощах стоїть дуже довго і через то ґрунт буває дуже мокрий, то знак, що під орною землею єсть верства, котра не перепускає води в спід. В такім случаю треба ту верству місцями перекопати (поробити в нїй ямки або дїри) аж до перепускаючої верстви. Такі ямки або вертить ся земним сведром, або копає ся ямку, а дальше поглубляє ся єї острим колом. — 3) Коли ґрунт єсть глинистий, але не жереловатий а має лиш дуже малий спад, то треба робити вузонькі загони на 6, 8 або 10 скиб, а борозди пускати туди, куди вода найлекше стїкає; борозди треба ще й рискалем поглубити. — Коли вода на ґрунтї не має зовсїм нїякого спаду, то на ґрунтї робить ся т. зв. ссавки або глотки, котрі втягають в себе воду. На найнизшім місци ґрунту копає ся на 2 до 4 метри широку а на 2 до 3 метри глубоку яму; в сподї ями вертить ся ще дїру, в котру запускає ся ще якy руру, понад котру укладає ся плитки з камїня так, щоби они не дали рурі заткати ся. На ті плитки приходить верства дрібнїйшого камїня, котру закриває ся відтак землею. До такої глотки спускає ся відтак воду ровами. — 5) Де ґрунту не можна нїяк осушити, там треба садити верби і верболози, вільшину, осику і т. п.

Переписка господарска.

Читач в Н.: 1) Видите, як то треба все пильно читати, коли хоче ся щось знати. Про закладанє шпараґарнї писали ми лише що в ч. 53, з 8 (20) марта в „Добрих радах" а Ви тепер питаєте знову як закладати. Прочитайте собі там. Так само писали ми вже давнїйшими роками по кілька разів як закладати грядки на печерицї. Треба було складати собі „Добрі ради". Впрочім се ще раз при нагодї повторимо. — 2) На вшицї або мшицї, як присїдають всякі ростини а у Вас присїли пелярґонії, має бути дуже добрий слїдуючий, уживаний тепер французкими городниками спосіб: Бере ся добре пересїяний мілкий попіл з сухого і дрібно порубаного дерева, та ним обсипує ся всї місця, де сидять вшицї, або таки й цїлу ростину. Насамперед треба цїлу ростину добре скропити, а відтак попіл роздмухати по нїй ґумовим бальоником. Коли не маєте такого бальоника, то зробіть собі з паперу таку дмухавку (мішочок), як то робить ся дїтем до забавки; притнїть трохи отвертий єго конець і запомочию лїйки з паперу насипте до него попелу а відтак роздмухуйте. Також дуже добрий єсть луг з тютюну, котрий можна собі самому зробити (н. пр. з недокурків папіросів і циґар, наливаючи на них кипятку) або купити у Львові в головнім маґазинї тютюну. Луг мусить бути дуже міцний і ним треба всї місця, де суть вшицї, помастити ростину за помочию губки або пензлика. Опісля найважнїйша річ, щоби цьвіти вазонкові держати чисто і добре скроплювати водою. — 3) Про садженє кукурузи, про закладанє теплих скринь (інспектів, на котрі впрочім вже запізно), про плеканє полуниць (трускавок) — ми здогадуємо ся, що о то Вам розходить ся, коли питаєте: Як „пеленувати" трускавки? (Ви мабуть Поляк, і з польского слова: pielęgnować, зробили як-стій: „пеленувати") — про то все напишемо окремо, бо то питаня, на котрі не дасть ся відповісти кількома словами. Про відновленє політури на меблях знайдете в „Переписцї зі всїми і для всїх. — **М. П. в Кул.**: 1) Ви запитували нас о пелярґонії, і на то ми дали Вам відповідь; тимчасом Ви пишете тепер, що зробили так з — беґоніями; сї ростини вимагають трохи иншого плеканя. Впрочім з виводженєм беґоній і конвалій з насїня дайте собі спокій, бо се може найлїпше робити хиба огородник. — 2) Золотоцьвіт (хризантемум) треба було вже в лютім сїяти у вазонки з вересовиною (при сїй нагодї поправляємо попередну похибку друкарску: верес по нїмецки Haidekraut (а не Heidelkraut); вазонки треба мірно вохко держати а молоді ростинки, скоро посходять, пересаджувати.

На щастє Кароль з Єленою відійшли і він міг під покривкою, що утомлений, піти зараз до своєї комнати. Там задержав ся посеред комнати і вхопив ся руками за голову а з єго груди добув ся тяжкий стогін. Він нїколи більше не буде веселий, нїколи вже не буде щасливий. Який він був дурний, коли гадав, що виною здобуде щасливу будучність. Як весело, як легко було би єму тепер, коли-б він був замість послугувати ся злочином, відкрив вітцеви всю правду. Навіть коли би були тодї не поважали єго так як тепер, то все таки він був би невинним, чистим перед совістию.

А тепер.... тепер стояла єго вина все між ним а кождою радостию в житю, тепер був він засуджений на цїле житє, на удаванє і лож, тепер була кожда година єго будучого житя тайною мукою, тихим терпінєм.... тепер він був найнещасливійший з людий!

Цїлком прибитий, опустив ся на колїна і притулив розпалене лице до подушки софи. а єго розпука виявила ся в судорожнім плачу. Він не бачив, як двері легко отворили ся, аж коли почув на своїх плечах руку, зірвав ся наполоханий на рівні ноги. Перед ним стояла мати і дивила ся на него здивована і перестрашена.

(Дальше буде).

Торг збіжевий.

Львів дня 15 го цьвітня: Пшениця 11·50 до 12·— зр.; жито 7·80 до 8·30; ячмінь броварний 7·— до 7·50; ячмінь пашний —·— до —·— овес 7·50 до 8·10; ріпак 11·— до 11·50; горох 7·25 до 10·—; вика 6·— до 6·50; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 6.50 до 7·—; гречка 7·80 до 9·—; конюшина червона галицка 35·— до 45·—; шведска —·— до —·—; біла —·— до —·—; тимотка 15·— до 22·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара —·— до —·—; нова 5·75 до 7·—; хміль —·— до —·—.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Мадрид 16 цьвітня. Королева жертвувала міліон франків на збільшенє фльоти.

Вашінґтон 16 цьвітня. Правительство наймило три пароходи а вся правильна армія має одержати нинї приказ, шоби зібрала ся на побережу Фльоріди.

Вашінґтон 16 цьвітня. Ішпаньский посол лагодить ся вже до виїзду і жде лиш приказу.

Канеа 16 цьвітня. Команданти заграничних ескадр подїлили Крету на чотири части, в котрих мають мир удержати. Захід дістали Італїянцї, Сітию і Ґієрапетру Французи, Кандию — Анґлїйцї а Ретімно — Росияни. Канеа і залив Суда будуть мати межинародну залогу.

Більград 16 цьвітня. Міністер справ внутрішних згодив ся вже на то, щоби проводиря радикальної партиї, Пашича, поставити в стан обжалованя. Пашич має бути арештований.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

Поручає ся
торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

4

ГАЛИЦКИЙ КРЕДИТОВИИ БАНК

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

$4\frac{1}{2}$% на рік.

7

Недужі на легки, горло, гортанку і астму!

Хто хоче рав на все позбути ся своєї недуги легких або горла хоч би дуже упертої, або астми навіть дуже застарілої і на око невилїчимої, той нехай пє гербату для недужих на хронїчні недуги легких і горла — А. Вольфск'ого.

Тисячні подяки суть запорукою великої сили уздоровлюючої тої гербати. Пачка на два дни (1 марка 20 фениґів).

Брошура (опис ужитя) даром. 22

Правдива до набутя лиш у

A. Wolffsky'ого, Берлин ч. 37.

Для Львова і Галичини

головний склад і експедиция

WARSZ. TYGODNIKA ILLUSTR.

находить ся

у Львові, в пасажу Гавсмана ч. 9.

Аґенция дневників і оголошень

принимає також

пренумерату і оголошеня до Warszawsk-ого Tygodnik-a Illustr.

В кождій книгарни

можна замовити 30-те видане нагородженої книжки радника мед. дра Мілера о

недугах тайних і нервових і радикальнім їх вилїченю.

За надісланем **60 кр.** в марках листових, висилає вже оплачену посилку

CARL ROEBER

Braunschweig. 11

$4\frac{3}{4}$ кільо кави

netto вільне від порта за послїплатою або за попередним присланем гроший. Під ґаранцією

16 найлїпший товар.

Африк. Мока перлова . .	зр	3·75
Сантос дуже добра . .	„	4·—
Куба зелена найлїпша .	„	4·80
Цейльон ясно-зел. найлїп.	„	6·35
Золота Ява жовта найлїп.	„	6·30
Пері кава знамен. сильна	„	5·70
Арабска Мока дд. аромат.	„	7·10

Цїнники і тарифа цлова даром.

ETTLINGER & Co., HAMBURG.

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня **25-го цьвітня** о годинї 4-ій по полудни, відбуде ся лїцитация на предприємство будови нового дому приходского в Струтинї вижнім почта Долина. Рефлектуючі могуть переглянути плян в канцелярії уряду приходского. 24

Ново отворена

Аґенция дневників і оголошень

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9.

принимає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

ПОРТРЕТ Є. Сьвят.

ПАПИ ЛЬВА XIII.

виконаний після ориґіналу Генїюша, находячого ся в Ватиканьскій ґалериї

в кільканайцяти красках

(величина 38/51 цнтм.)

Цїна знижена 60 кр. (давнїйше 3 зр.)

в красних рамах 3 зр. в. а. разом з опакованєм

Замовленя принимає: Аґенция дневників Пасаж Гавсмана ч. 9.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.